Сауран ауданының АӘДБ

«Қос-қорған» жалпы орта мектебі» КММ

Тарих пәні мұғалімі

Басанов Аззамжан Тахиржановичтің

шығармашылық портфолиосы

І БӨЛІМ
КІРІСПЕ
«АВТОПРОТРЕТ»

«АВТОПРОТРЕТ»

Аты-жөні: Басанов Аззамжан Тахиржанович

Туған жылы: 30.11.1987 жыл

Білімі: жоғары

Мамандығы: Тарих пәні мұғалімі

Ғылыми атағы: тарих пәндерінің магистрі

Бітірген оқу орны: А.Ясауи ат. ХҚТУ, 2004-2008 жылдары бакалавриат, 2008-2010 жылдары магистратура

Педагогикалық еңбек өтілі: 15 жыл

Санаты: Педагог-зерттеуші

Шығармашылық тақырыбы: «Тарих сабақтарында оқушылардың сыни ойлау дағдыларын дамыту»

Білімін жетілдіру курстары туралы ақпарат:

- «Өрлеу» БАҰО» АҚФ Түркістан облысы филиалында ҚР орта білімді жаңарту курсы, Шымкент, 2019 жыл;
- Тарих пәні мұғалімдеріне «Блум таксаномиясы аясында оқушылардың оқу жетістіктерін китериалды бағалау» тақырыбында курс, Кентау, 2019 жыл;
- «Білім беру мазмұнын жаңарту аясында педагогикалық тәсілдерді қолдану мен оқушылардың оқу жетістіктерін критериалды бағалау курсы», «Өрлеу» БАҰО», Шымкент, 2019;
- Сынып жетекшілерінің біліктілігін арттыру курсы, Нұр-Сұлтан, 2019 жыл;

Марапаттары:

- Түркістан қаласы пән мұғалімдері олимпиадасында III орын, Түркістан, 2014 жыл;
- Тарих пәні бойынша Республикалық Қазақстан интернет олимпиадаларынан жүлделі I,II,III орындар, Астана, 2015-2020 жылдар;
- Түркістан қалалық білім бөлімінің «Алғыс хаты», Түркістан, 2016 жыл;
- «ЭКСПО-2017: Мәңгілік Ел құндылықтары» Республикалық ғылыми жобалар байқауы номинациясы, Астана, 2017 жыл;
- Түркістан қалалық семинарында үлгілі сабақ өткендігі үшін «Мақтау қағазы», Түркістан, 2018 жыл;
- Қазақстан өзбектері этномәдени бірлестігі «Алғыс хаты», Шымкент, 2019 жыл;
- «Педагог мәртебесін көтеру және педагогикалық білімді жаңғырту» республикалық ғылыми-тәжірибелік конференциясы сертификаты, Нұр-Сұлтан, 2021 жыл;
- Сауран ауданы «Тамыз педагогикалық оқуларынан» тарих секциясы бойынша II орын, 2021 жыл;
- Сауран аудандық білім және ғылым қызметкерлері кәсіподағының «Алғыс хаты», 2021 жыл;
- Сауран аудандық пән мұғалімдері олимпиадасында тарих пәні бойынша III орын, 2022 жыл;
- ҚР Оқу-ағарту министрлігі, Ы.Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясы «Алғыс хаты», Астана, 2023 жыл.

Оқушы жетістіктері:

- Қалалық оқушылардың пән олимпиадасында Д.Исакова III орын, Түркістан 2014 жыл;
- Республикалық ҚИО олимпиадасында А.Мирзаханова III дәрежелі диплом, Астана, 2017 жыл;
- Қалалық 5-6 сынып оқушыларының пән олимпиадасында А.Абдугаппаров III орын, Кентау, 2020 жыл;
- «Менің кіші Отаным» интеллектуалдық конкурсының аудандық кезеңінде А.Рахимов III орын, 2021 жыл;
- Республикалық «Тарих ата» қашықтық олимпиадасында А.Рахимов I дәрәжелі диплом, Нұр-Сұлтан, 2022 жыл;
- Республикалық «Тарих ата» қашықтық олимпиадасында Р.Маматаминов I дәрәжелі диплом, Нұр-Сұлтан, 2022 ж;
- Республикалық «Тарих ата» қашықтық олимпиадасында А.Шамшиддинова I дәрәжелі диплом, Нұр-Сұлтан, 2022;
- Республикалық «Тарих ата» қашықтық олимпиадасында З.Мирзахметова I дәрәжелі диплом, Нұр-Сұлтан, 2022 ж;
- «Менің кіші Отаным» интеллектуалдық конкурсының аудандық кезеңінде А.Рахимов I орын, 2022 жыл;
- «Менің кіші Отаным» интеллектуалдық конкурсының облыстық кезеңінде А.Рахимов «Мақтау қағазы», 2022 ж;
- Аудандық 5-6 сынып оқушыларының пән олимпиадасында М.Ергешбай III орын, 2022 жыл;
- Аудандық «Ясауитану - 2023» байқауында Ф.Шамшиддинова II орын;
- Аудандық 9-11 сынып оқушыларының пән олимпиадасында Р.Маматаминов III орын, 2023 жыл;

- Аудандық 9-11 сынып оқушыларының пән олимпиадасында Б.Орынбаев «Алғыс хат», 2023 жыл;
- Аудандық 9-11 сынып оқушыларының пән олимпиадасында Н.Турсынбаев II орын, 2023 жыл.

II НЕГІЗГІ БӨЛІМ
КӘСІБИ
ӨСУ
ПАРАҒЫ

Кәсіби өсу парағы

№	Жасалынған жұмыстар	Іске асыру деңгейі	Оқу жылдары				
			2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023
1	Аттестациядан өттім	Педагог-модератор					
		Педагог-сарапшы					
		Педагог-зерттеуші				+	
2	Біліктілік арттырдым	Облыс деңгейінде	+				
		Республика деңгейінде					
		Халқаралық деңгейінде					
3	Әдістемелік құрал дайындадым	Аудан деңгейінде					
		Облыс деңгейінде					
		Республика деңгейінде					
4	Арнайы бағдарлама дайындадым	Аудан деңгейінде					
		Облыс деңгейінде					
		Республика деңгейінде					
5	Әдістемелік жинақ жасадым	Аудан деңгейінде					
		Облыс деңгейінде					
		Республика деңгейінде					
6	Сала бойынша мақала жарияладым	Облыс деңгейінде					
		Республика деңгейінде	+	+	+		
		Халқаралық деңгейінде					
7	Жинақтарға мақалам енгізілді	Облыс деңгейінде					
		Республика деңгейінде	+		+		
		Халқаралық деңгейінде					
8	Конкурс жүлдегерлерін дайындадым	Аудан деңгейінде			+	+	+
		Облыс деңгейінде					+
		Республика деңгейінде				+	
9	Арнайы зерттеулер жүргіздім	Пәндік әдістеме бойынша					
		Жалпы әдістеме бойынша					
		Ғылыми әдіснама бойынша					
10	Семинар конференциялар өткіздім	Аудан деңгейінде	+				
		Облыс деңгейінде					+
		Республика деңгейінде					
11	Педагогикалық технологияны қолданамын	Ішінара тиімді әдістер	+	+	+	+	+
		Жүйелі педагогикалық					+
		Авторлық					
12	Еңбегім үшін марапатталдым	Аудан деңгейінде	+		+	+	+
		Облыс деңгейінде					
		Республика деңгейінде					+

III БӨЛІМ
ҚОРЫТЫНДЫ БӨЛІМ
«Менің жетістіктерім»

Жоғары білім туралы

үздік **ДИПЛОМ**

ЖБ № 0005042

Осы диплом *Басанов*
(тегі, аты, әкесінің аты)
Аззамжан Тахиржановичке берілді,
ол *2004* жылы *Қ.А.Ясауи атындағы*
(білім беру ұйымының толық атауы)
Халықаралық қазақ-түрік университетіне
түсіп, *2008* жылы *050208 - "Археология және*
(мамандықтың коды және атауы)
этнология" мамандығы бойынша
(білім беру ұйымының толық атауы)
аталған университетте
жоғары білім берудің кәсіптік оқу бағдарламасын толық меңгеріп шықты.

Мемлекеттік аттестаттау комиссиясының *2008* жылғы «*14*» *маусымдағы* шешімімен оған
археология және этнология
(мамандығы бойынша)
бакалавры
біліктілігі және (немесе) БАКАЛАВР академиялық дәрежесі берілді.

Мемлекеттік аттестаттау комиссиясының төрағасы
Ректор
Хатшы
М.О.
Түркістан қаласы
2008 жылғы «*14*» *маусым*
Тіркеу нөмірі *121*

ДИПЛОМ с отличием

о высшем образовании

ЖБ № 0005042

Настоящий диплом выдан *Басанову*
(фамилия, имя, отчество)
Аззамжану Тахиржановичу в том, что он
в *2004* году поступил в *Международный*
(полное наименование
казахско-турецкий университет им.Х.А.Ясави
организации образования)
и в *2008* году полностью освоил профессиональную учебную программу высшего образования
по специальности
(код и наименование специальности)
050208 - "Археология и этнология"
(полное наименование организации образования)
названного университета

Решением Государственной аттестационной комиссии от «*14*» *июня* *2008* года ему (ей) присвоена квалификация и (или) академическая степень БАКАЛАВР
археологии и этнологии
(по специальности)

Председатель Государственной аттестационной комиссии
Ректор
Секретарь
М.П.
Город *Туркестан*
«*14*» *июня* *2008* года.
Регистрационный номер *121*

Қ.А.Ясауи атындағы Халықаралық
қазақ-түрік университеті
(жоғары оқу орнының толық атауы)
Мемлекеттік аттестаттау комиссиясының 20*10*
жылғы «*14*» *маусым* шешімімен (№ *3* хаттама)
Басанов
Аззамжан Тахиржановичке
(тегі, аты, әкесінің аты)
6N0203-"Тарих"
мамандығы бойынша
(мамандықтың атауы)

МАГИСТРІ

академиялық дәрежесі берілді

Мемлекеттік аттестаттау комиссиясының төрағасы
Ректор
Хатшы
М.О.
Тіркеу нөмірі *047*
Түркістан қ.

ЖООК - М № 0002209

Решением Государственной аттестационной комиссии от «*14*» *июня* 20*10* года (протокол № *3*)
Международного казахско-турецкого
университета им. Х.А.Ясави
(полное наименование высшего учебного заведения)
Басанову
Аззамжану Тахиржановичу
(фамилия, имя, отчество)
присуждена академическая степень

МАГИСТР

истории
по специальности *6N0203-"История"*
(наименование специальности)

Bassanov
Azzamat Takhirzhanovich
(surname, name, patronymic)
By the decision of the State certifying commission from «*14*» *june* 20*10* year
of *H.A.Yasawi International*
Kazakh-Turkish University
(full name of the higher educational establishment)
Master degree is conferred
Master of History
on speciality *6N0203-"History"*

ЖООК - М № 0002209

г. *Туркестан*

Марапаттары:

Қазақстан Республикасы
Оңтүстік Қазақстан облысы
Түркістан қаласының білім бөлімі

Мақтау қағазы

Мектеп мұғалімдерінің кәсіби біліктілігін анықтау, озат мұғалімдерді ынталандыру мақсатында өтілген пән мұғалімдерінің қалалық олимпиадасында __Тарих__ пәні бойынша кәсіби біліктілігі және шығармашыл ізденімпаздылығымен дараланып, жүлделі __III__ орынға ие болғаны үшін __Қос-Қорған жалпы орта__ мектебінің мұғалімі __Басанов Аззамжан.__ марапатталады.

Бөлім басшысы Ж.Асылбек

Тіркеу № 193

қараша, 2014 жыл

II дәрежелі

ДИПЛОМ

Қазақстан тарихы бойынша мұғалімдерге арналған
Республикалық қашықтық олимпиадасының жеңімпазы
Оңтүстік Қазақстан облысы, Түркістан қ.,
Қос-Қорған орта мектебінің мұғалімі

Аззамжан Басанов

марапатталады

Ш. Кирабаева
"Дарын" республикалық ғылыми-практикалық орталығының директоры

Д. Зиновьев
КИО ұйымдастыру комитетінің төрағасы

Астана қаласы, 2015 жыл

ҚАЗАҚ ХАНДЫҒЫНА 550 ЖЫЛ

№00014923

III дәрежелі

ДИПЛОМ

Қазақстан тарихы бойынша мұғалімдерге арналған
Республикалық қашықтық олимпиадасының жеңімпазы
Оңтүстік Қазақстан облысы, Түркістан қ.
Қос-Қорған орта мектебінің мұғалімі

Аззамжан Басанов

марапатталады

Ш. Кирабаева
"Дарын" республикалық ғылыми-практикалық орталығының директоры

Д. Зиновьев
КИО ұйымдастыру комитетінің төрағасы

Астана қ., 2016 ж.

№00921400-8800

ТАРИХ — ӨТКЕННІҢ САБАҒЫ, АЛДАҒЫНЫҢ КЕЙІНГІГЕ ӨНЕГЕСІ

Астана қаласы Білім басқармасы

АСТАНА

EXPO 2017
Future Energy
Astana Kazakhstan

Қазақстан 2050
МӘҢГІЛІК ЕЛ

ДИПЛОМ

«ЭКСПО 2017: Мәңгілік Ел құндылықтары»
атты республикалық ғылыми жобалар
байқауының «Үздік ғылыми жоба»
номинациясы бойынша

Басанов Аззамжан Тахиржанович

МАРАПАТТАЛАДЫ

Астана қаласы
Білім басқармасының басшысы Қ.Сеңгазыев

Астана 2017 жыл

II дәрежелі

ДИПЛОМ

Қазақстан тарихы бойынша мұғалімдерге арналған
Республикалық қашықтық олимпиадасының жеңімпазы
Оңтүстік Қазақстан облысы Түркістан қ.
Қос-Қорған орта мектебінің мұғалімі

Аззамжан Басанов

марапатталады

Ш. Қирабаева
"Дарын" республикалық ғылыми-практикалық орталығының директоры

Д. Зиновьев
ҚИО ұйымдастыру комитетінің төрағасы

Тарих — өткеннің сабағы, алдағының кейінгіге өнегесі

Астана қ., 2017 ж. **№01090706-8800**

Қазақстан Республикасы
Оңтүстік Қазақстан облысы
Түркістан қаласының білім бөлімі

Мақтау қағазы

"Қосқорған" жалпы орта мектебінде "Көпсалалы білім беру жүйесінде Қазақстан патриотизмін қалыптастыру" тақырыбы аясында өткен қалалық семинарда үлгілі ашық сабағын ұсынып, озат тәжірибесімен бөліскені үшін осы мектептің дінтану пәні мұғалімі

Аззамжан Басанов

марапатталады.

Бөлім басшысының міндетін атқарушы **Ш.Күленов**

2017-2018 оқу жылы

Алғыс хат

Қазақстан өзбектері этномәдени бірлестіктері «Достық» қауымдастығы

ҚҰРМЕТТІ Басанов Азамжон

Сіз егеменді еліміздің өз жерін, елін сүйетін, білімді, парасатты, ата-бабасының әдет-ғұрпын, салт-дәстүрін бойына сіңірген ұрпақты тәрбиелеуде үлкен педагогикалық шеберлікпен еңбек етіп келесіз.

Сізге жаңа ғасырдың бәсекеге қабілетті, мемлекетіміздің болашағы жас ұрпақты оқытуда жеткен жетістіктеріңіз үшін алғыс айта отырып, талант тұғырыңыздың биіктей беруіне ізгі тілегімді білдіремін.

Ізгі тілекпен:
Қазақстан өзбектері этномәдени бірлестіктері «Достық» қауымдастығының
төрағасы **И. Хашимжанов**

Шымкент 2019 жыл

КАЗАХСТАНСКИЕ ИНТЕРНЕТ ОЛИМПИАДЫ

III дәрежелі

ДИПЛОМ

Қазақстан тарихы бойынша мұғалімдерге арналған
Республикалық қашықтық олимпиадасының жеңімпазы
Түркістан облысы Кентау қ.
Қос-Қорған орта мектебінің мұғалімі

Аззамжан Басанов

марапатталады

А. Зиновьев
ҚИО ұйымдастыру комитетінің төрағасы

№01841569-6528

Нұр-Сұлтан қ., 2020 ж.

КАЗАХСТАНСКИЕ ИНТЕРНЕТ ОЛИМПИАДЫ

III дәрежелі

ДИПЛОМ

Қазақстан тарихы бойынша мұғалімдерге арналған
Республикалық қашықтық олимпиадасының жеңімпазы
Түркістан облысы Кентау қ.
Қос-Қорған орта мектебінің мұғалімі

Аззамжан Басанов

марапатталады

А. Зиновьев
ҚИО ұйымдастыру комитетінің төрағасы

№01983169-6528

Нұр-Сұлтан қ., 2021 ж.

UBA
1933
ULTTYQ BILIM AKADEMIASY

U STUDY
КОМПЬЮТЕРЛІК ТЕСТ ОРТАЛЫҒЫ

БІЛІМДІ ДАМЫТУ МЕН ЗЕРТТЕУ АССОЦИАЦИЯСЫ

Осы

СЕРТИФИКАТ

Басанов Аззамжан Тахиржанович

«Педагог мәртебесін көтеру және педагогикалық білімді жаңғырту» ... республикалық ғылыми-тәжірибелік конференция жұмысына қатысқаны үшін берілді

... білім және ғылым министрлігі
... Алтынсарин атындағы
... білім Академиясының Президенті
Бейсембаев Ғ.Б.

«U-FUTURE» ЖШС директоры және
«Білімді дамыту мен зерттеу ассоциациясы» ЗТБ
Президенті
Куспеков О.Х.

Сертификаттың шынайылығын осы
QR кодты сканерлеу арқылы
тексеруге болады

Нұр-Сұлтан -2021

DO DARYN. ONLINE

Qaztest

І ДӘРЕЖЕЛІ ДИПЛОМ

Тіркеу нөмері № 21-234209

Аззамжан Басанов

Daryn.online білім беру платформасы мен **Qaztest.kz** олимпиада сайты бірлесіп педагогтардың біліктілігін арттыру мақсатында ұйымдастырған **ІІ Республикалық «Кемеңгер ұстаз» олимпиадасы** бойынша жеңімпазы

"Daryn,Online" ЖШС директоры Асқар Мақсат

Алматы 2021

06.04.2021

DARYN. ONLINE

Qaztest

ДИПЛОМ

І дәрежелі

Daryn.online білім беру платформасы мен **Qaztest.kz** олимпиада сайты бірлесіп ұстаздарға арнап ұйымдастырған Республикалық пәндік олимпиадасында **Қазақстан тарихы пәні** бойынша жеңімпазы

Аззамжан Басанов

«Daryn.online» ЖШС директоры Асқар Мақсатұлы

Алматы-2020 Тіркеу № 20-139724, 05.11.2020

NIO.KZ

І ДӘРЕЖЕЛІ

ДИПЛОМ

№ D-94615218/2021

www.nio.kz Республикалық Ұлттық Интернет Олимпиада сайты Мұғалімдерге арналған Қазақстан тарихы пәнінен ұйымдастырған қашықтық олимпиадасының жеңімпазы Түркістан облысы, Кентау қаласы, "Қос-қорған" жалпы орта мектебі мұғалімі

Аззамжан Басанов

марапатталады.

Ұйымдастыру комитетінің төрағасы Айбек Қуандықұлы

Нұр-Сұлтан қаласы
28.05.2021 ж.

DARYN. ONLINE

Qaztest

ДИПЛОМ

I дәрежелі

Daryn.online білім беру платформасы мен **Qaztest.kz** олимпиада сайты бірлесіп ұстаздарға арнап ұйымдастырған Республикалық пәндік олимпиадасында **дүниежүзі тарихы пәні** бойынша жеңімпазы

Аззамжан Басанов

«Daryn.online» ЖШС директоры Асқар Мақсатұлы

Алматы-2020 Тіркеу № 20-144430, 15.11.2020

САУРАН АУДАНЫНЫҢ АДАМИ ӘЛЕУЕТТІ ДАМЫТУ БӨЛІМІ

Мақтау қағазы

"Білімді ұлт - тұрақты даму кепілі"

тақырыбы аясында өткізілген Тамыз педагогикалық оқуларында өзінің кәсіби шығармашылық қабілетімен дараланып, Тарих секциясы бойынша жүлделі II орынға ие болғаны үшін Қосқорған жалпы орта мектебінің тарих пәні мұғалімі Басанов Аззамжан марапатталады.

Бөлім басшысы А.Батырбекова

Тіркеу № 50

Тамыз, 2021 жыл

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ

МАҚТАУ ҚАҒАЗЫ

Пән мұғалімдерінің аудандық олимпиадасында озық идеясы және шығармашылық ізденістерімен ерекшеленіп жүлделі III орынға иеленгені үшін

Қос-қорған мектебінің

тарих пән мұғалімі

Басанов А.

марапатталады

БӨЛІМ БАСШЫСЫ А.БАТЫРБЕКОВА

САУРАН АУДАНЫ 2022 ЖЫЛ

Тіркеу №566

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ

ТҮРКІСТАН ОБЛЫСЫ

АЛҒЫС ХАТ

«Өлкетану—құндылыққа бағытталған білім» ашық аспан астындағы музейдегі шебер-сынып тақырыбында облыстық семинарда белсенді жұмыс, үздік сабақ көрсеткен

Басанов Аззамжан

МАРАПАТТАЛАДЫ

БӨЛІМ БАСШЫСЫ А.БАТЫРБЕКОВА

САУРАН 2023 ЖЫЛ

Тіркеу №393

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ОҚУ-АҒАРТУ МИНИСТРЛІГІ
Ы. АЛТЫНСАРИН АТЫНДАҒЫ ҰЛТТЫҚ БІЛІМ АКАДЕМИЯСЫ

1921
ALTYNSARIN
AKADEMIASY

АЛҒЫС ХАТ

«ӨЛКЕТАНУ – ҚҰНДЫЛЫҚҚА БАҒЫТТАЛҒАН БІЛІМ»
тақырыбындағы өткізілген шебер-сыныпта
оқу процесінде білім алушылардың бойында рухани
адамгершілік құндылықтарды қалыптастыру мен
өлкетану компонентін сабақ барысында кіріктіру
бойынша озық тәжірибесімен бөліскені үшін

БАСАНОВ
АЗЗАМЖАН

МАРАПАТТАЛАДЫ

ПРЕЗИДЕНТ **М. ТЫНЫБАЕВА**

АСТАНА - 2023

Серия I
№ 0094

Оқушы жетістіктері:

Қазақстан Республикасы
Оңтүстік Қазақстан облысы
Түркістан қаласының білім бөлімі

Мақтау қағазы

2013-2014 оқу жылындағы жалпы білім беретін пәндер бойынша республикалық пән олимпиадасының қалалық кезеңінде өзінің терең білімі және ізденімпаздылығымен дараланып, Тарих пәні бойынша 3 орынға ие болған Қос-Қорған мектебінің 10 сынып оқушысы

Исакова Диара

м а р а п а т т а л а д ы.

Бөлім басшысы Ж.Асылбек

Тіркеу № 199

желтоқсан, 2014 жыл

III дәрежелі

ДИПЛОМ

Қазақстан тарихы бойынша
Республикалық қашықтық олимпиадасының жеңімпазы
Оңтүстік Қазақстан облысы Түркістан қ.
Қос-Қорған орта мектебінің оқушысы

Адолат Мирзаханова

марапатталады

Ш. Қирабаева
"Дарын" республикалық ғылыми-практикалық орталығының директоры

Д. Зиновьев
ҚИО ұйымдастыру комитетінің төрағасы

Астана қ., 2017 ж. **№01116247-9B2A**

ТАРИХ — ӨТКЕННІҢ САБАҒЫ, АЛДАҒЫНЫҢ КЕЙІНГІГЕ ӨНЕГЕСІ

DARYN. ONLINE Qaztest

ДИПЛОМ

I дәрежелі

Daryn.online білім беру платформасында тарихымызды
дәріптеу мақсатында ұйымдастырылған
I Республикалық «Жас тарихшы» олимпиадасының
жеңімпазы

Кодиржан Сунатуллаев

«Daryn.online» ЖШС
директоры Асқар Мақсатұлы

Тіркеу № 20-89369
23.05.2020

Алматы - 2020

Мадақтама
Грамота

Кентау қалалық білім бөлімі

Жалпы білім беретін пәндер бойынша 5-6 сынып оқушылары арасында өткен қалалық олимпиадасына Қазақстан тарихы пәнінен қатысып, жүлделі III орын иеленгені үшін, Қос-қорған жалпы орта мектебінің 6 сынып оқушысы

Абдугаппаров Абдусаид

МАРАПАТТАЛАДЫ

Қалалық білім бөлімі
басшысының м.а. **Б.Жұмабаев**

Бұйрық №
30.11.2020 ж

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ТАРИХ АТА ҚАШЫҚТЫҚ ОЛИМПИАДА

"ДАРЫН" РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ ОРТАЛЫҒЫ

І дәрежелі

5-9 сынып оқушылары арасында республикалық «Тарих ата» қашықтық олимпиадасының қорытынды турының жеңімпазы

"Қос-Қорған жалпы орта мектеп" КММ
9 сынып оқушысы, Түркістан облысы

Рахимов Асадулла

МАРАПАТТАЛАДЫ

Дайындаған мұғалімі:
Басанов Аззамжан Тахиржанович

ДИРЕКТОРДЫҢ М.А. Н. ЖҰМАГЕЛДІ

№TAQT-2022-D-I-03128

НҰР-СҰЛТАН | ҚАЗАҚСТАН **КҮНІ: 2022 жылғы 18-19 мамыр**

Балалар жылы 2022

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ТАРИХ АТА ҚАШЫҚТЫҚ ОЛИМПИАДА

"ДАРЫН" РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ ОРТАЛЫҒЫ

І дәрежелі

5-9 сынып оқушылары арасында республикалық «Тарих ата» қашықтық олимпиадасының қорытынды турының жеңімпазы

"Қос-Қорған жалпы орта мектеп" КММ
9 сынып оқушысы, Түркістан облысы

Шамшиддинова Анажан

МАРАПАТТАЛАДЫ

Дайындаған мұғалімі:
Басанов Аззамжан Тахиржанович

ДИРЕКТОРДЫҢ М.А. Н. ЖҰМАГЕЛДІ

№TAQT-2022-D-I-03321

НҰР-СҰЛТАН | ҚАЗАҚСТАН **КҮНІ: 2022 жылғы 18-19 мамыр**

Балалар жылы 2022

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ТАРИХ АТА ҚАШЫҚТЫҚ ОЛИМПИАДА

"ДАРЫН" РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ ОРТАЛЫҒЫ

ДИПЛОМ

І дәрежелі

5-9 сынып оқушылары арасында республикалық «Тарих ата» қашықтық олимпиадасының қорытынды турының жеңімпазы

"Қос-Қорған жалпы орта мектеп" КММ
9 сынып оқушысы, Түркістан облысы

Маматаминов Рузимухаммад

МАРАПАТТАЛАДЫ

Дайындаған мұғалімі:
Басанов Аззамжан Тахиржанович

ДИРЕКТОРДЫҢ М.А. Н. ЖҰМАГЕЛДІ

№TAQT-2022-D-I-03320

НҰР-СҰЛТАН | ҚАЗАҚСТАН

КҮНІ: 2022 жылғы 18-19 мамыр

Балалар жылы 2022

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ТАРИХ АТА ҚАШЫҚТЫҚ ОЛИМПИАДА

"ДАРЫН" РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ ОРТАЛЫҒЫ

ДИПЛОМ

І дәрежелі

5-9 сынып оқушылары арасында республикалық «Тарих ата» қашықтық олимпиадасының қорытынды турының жеңімпазы

"Қос-Қорған жалпы орта мектеп" КММ
9 сынып оқушысы, Түркістан облысы

Мирзахметова Зияда

МАРАПАТТАЛАДЫ

Дайындаған мұғалімі:
Басанов Аззамжан Тахиржанович

ДИРЕКТОРДЫҢ М.А. Н. ЖҰМАГЕЛДІ

№TAQT-2022-D-I-03241

НҰР-СҰЛТАН | ҚАЗАҚСТАН

КҮНІ: 2022 жылғы 18-19 мамыр

Балалар жылы 2022

САУРАН АУДАНЫНЫҢ АДАМИ ӘЛЕУЕТТІ ДАМЫТУ БӨЛІМІ

Мақтау қағазы

2021-2022 оқу жылында 9-10 сынып оқушылары арасында өткізілген "Менің кіші Отаным" атты IY республикалық интеллектуалдық конкурсының аудандық кезеңінде III орынға **ие болғаны үшін**

Қосқорған жалпы орта мектебінің оқушысы Рахимов Асадулла

марапатталады.

Бөлім басшысы **А.Батырбекова**

Тіркеу №13

Қыркүйек, 2021 жыл

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ТҮРКІСТАН ОБЛЫСЫ

МАҚТАУ ҚАҒАЗЫ

«Менің шағын Отаным» атты V республикалық интеллектуалдық конкурсының аудандық кезеңінде 9-10 сынып оқушылары арасында «Менің кішкентай Отанымның тарихы» номинациясы бойынша I **орын алғаны үшін**

Қос-қорған **мектебінің**

оқушысы Рахимов А.

жетекшісі Басанов Аззамхан

марапатталады.

БӨЛІМ БАСШЫСЫНЫҢ М.У.А **Т.ШЕГЕНБАЕВ**

ҚЫРКҮЙЕК, 2022 ЖЫЛ

Тіркеу №815

ТҮРКІСТАН ОБЛЫСЫНЫҢ АДАМИ ӘЛЕУЕТТІ ДАМЫТУ БАСҚАРМАСЫНЫҢ
"ОБЛЫСТЫҚ ДАРЫНДЫ БАЛАЛАРДЫ АНЫҚТАУ ЖӘНЕ ҚОЛДАУ ОРТАЛЫҒЫ" КММ

Менің кіші Отаным
Моя малая Родина

МАҚТАУ ҚАҒАЗЫ

9-10 сынып оқушылары арасында өткен «Менің кіші Отаным» интеллектуалдық конкурсының облыстық кезеңінің **«Менің кішкентай Отанымның тарихы»** номинациясы бойынша Сауран ауданы Қос-қорған жалпы орта мектебінің 10 сынып оқушысы

Рахимов Асадулла

МАРАПАТТАЛАДЫ

Жетекшісі: Басанов Аззамжан

Директор **Э.Асқарова**

Тіркеу № 5435

Түркістан 2022

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ТҮРКІСТАН ОБЛЫСЫ

МАҚТАУ ҚАҒАЗЫ

5-6 сынып оқушылары арасында Республикалық пән олимпиадасының аудандық кезеңіне тарих пәні бойынша қатысып, терең білімімен дараланып, жүлделі II орын алғаны үшін Қос-қорған мектебінің 5 сынып оқушысы

Ерлешбаев И

м а р а п а т т а л а д ы

БӨЛІМ БАСШЫСЫНЫҢ М.У.А. Т.ШЕГЕНБАЕВ

Тіркеу № 1142

САУРАН 2022 ЖЫЛ

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ТҮРКІСТАН ОБЛЫСЫ
САУРАН АУДАНЫ

МАҚТАУ ҚАҒАЗЫ

«Ясауитану-2023» республикалық дәстүрлі білім байқауының аудандық кезеңінде қатысып, терең білімімен дараланып, жүлделі II *орын алған* Қос-Қорған *мектебінің* ___ *сынып оқушысы* Шамшидинова Ф. жетекшісі Басыров А.

м а р а п а т т а л а д ы

БӨЛІМ БАСШЫСЫ **А.БАТЫРБЕКОВА**

САУРАН 2023 ЖЫЛ

Тіркеу № 113

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ТҮРКІСТАН ОБЛЫСЫ
САУРАН АУДАНЫ

МАҚТАУ ҚАҒАЗЫ

9-11 сынып оқушылары арасында жалпы білім беретін пәндер бойынша республикалық олимпиаданың аудандық кезеңінде Құқық негіздері *пәні бойынша қатысып, терең білімімен дараланып, жүлделі* II *орын алған* Қос-Қорған *мектебінің* 11 *сынып оқушысы* Тұрсынбаев Н.

м а р а п а т т а л а д ы

БӨЛІМ БАСШЫСЫНЫҢ М.І.А **Т.ШЕГЕНБАЕВ**

САУРАН 2023 ЖЫЛ

Тіркеу № 265

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ТҮРКІСТАН ОБЛЫСЫ
САУРАН АУДАНЫ

АЛҒЫС ХАТ

9-11 сынып оқушылары арасында жалпы білім беретін пәндер бойынша республикалық олимпиаданың аудандық кезеңінде

Құқық негіздері пәні бойынша қатысқан

Қос-Қорғон мектебінің 10 сынып оқушысы

Орынбаев Б.

м а р а п а т т а л а д ы

БӨЛІМ БАСШЫСЫНЫҢ М.У.А **Т.ШЕГЕНБАЕВ**

САУРАН 2023 ЖЫЛ

Тіркеу № 258

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ТҮРКІСТАН ОБЛЫСЫ
САУРАН АУДАНЫ

МАҚТАУ ҚАҒАЗЫ

9-11 сынып оқушылары арасында жалпы білім беретін пәндер бойынша республикалық олимпиаданың аудандық кезеңінде

Қазақстан Тарихы пәні бойынша қатысып,

терең білімімен дараланып, жүлделі III орын алған

Қос-Қорғон мектебінің 10 сынып оқушысы

Исатаманов Р.

м а р а п а т т а л а д ы

БӨЛІМ БАСШЫСЫНЫҢ М.У.А **Т.ШЕГЕНБАЕВ**

САУРАН 2023 ЖЫЛ

Тіркеу № 212

Біліктілік санатын беруге (растауға)
Аттестатталушы адамды аттестаттау туралы
КУӘЛІК

Осы куәлік Басанов Аззамжан Тахиржанович

Түркістан облысының адами әлеуетті дамыту басқармасының 2021 жылғы «16» тамыздағы № 225 ж/қ бұйрығына және облыстық адами әлеуетті дамыту басқармасының аттестаттау комиссиясының 2021 жылғы 16 тамыздағы шешіміне сәйкес **«Педагог-зерттеуші»** біліктілік санаты берілді.
Тарих пәні мұғалімі лауазымы бойынша

Комиссия төрайымы : М.Изатуллаева
....

Мөрдің орны
Тіркеу нөмірі 12
Берген күні : 2021жылғы «1» қыркүйек

Берген орны: Сауран аудандық адами әлеуетті дамыту бөлімі

Мақалалары:

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі Ғылым комитетінің
Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институтымен және "Мемлекет тарихы институты" мемлекеттік мекемесімен шығармашылық байланыста шығарылады
ҚАЗАҚ ТАРИХЫ
ғылыми-әдістемелік журнал
№5 (152), 2017
Гүлзира САРИЕВА,
Алматы қаласындағы №72 жалпы білім беретін мектептің директоры, тарих пәні мұғалімі, тәлімгер ұстаз, журналдың белсенді насихатшысы.
E-mail: kaztar62@mail.ru
Тел/факс: 8 (727) 249-27-93
Біздің сайт: Kaztar.kz

ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ МӘДЕНИ ӨМІР (1946-1965 жж.)

Аззамжан БАСАНОВ,
«Қос-қорған» жалпы орта мектебінің тарих пәні мұғалімі

Сабақтың мақсаттары. **Білімділік:** оқушыларға соғыстан кейінгі жылдардағы қазақ халқының мәдени өмірі туралы мәліметтер беру. **Тәрбиелік:** төл тарихымызды құрметтеу мен қадірлеуге үйрету. Отансүйгіштікке, достыққа, мәдениеттілікке тәрбиелеу. **Дамытушылық:** оқушылардың логикалық ойлау қабілеттерін дамыту, сөйлеу, өзін-өзі ұстау арттыру.

Сабақтың түрі: аралас.

Көрнекіліктері: Қазақстанның саяси картасы, интертақта, постерлер, портреттер, ноутбук, бағалау парақшалары.

Сабақтың барысы: **I Ұйымдастыру кезеңі:** сәлемдесу, сыныптың тазалығын тексеру, оқушыларды түгендеу, саяси ақпараттар беру.

II Негізгі бөлім: 1. Оқушылардың сабаққа дайындықтарын анықтау. Оқушыларды үш топқа бөлу және оларды таныстыру. Әр бір топқа бағалау парақтарын беремін және топ басшылары топ мүшелерін осы парақ көмегімен сабақ барысында бағалап отырады.

2. Үй тапсырмасын сұрау: «Саяси өмір және ұлтаралық қатынастар» тақырыбы бойынша сұраймын. Үй тапсырмасын сұрауда «Білім баспалдағы» ойынынан пайдаланамын. Бұл ойынның шарты мынандай: оқушылар берілген сұрақтарға дұрыс жауап беру арқылы білім баспалдағы бойынша жоғарғы баспалдақ болып саналатын «5» бағасына қарай жоғарылайды.

Бұл ойын сұрақтары төмендегілер:

1. Тоқырау жылдары деп қай жылдар аталады? (1965-1985 жж.).
2. «Жас тұлпар» ұйымы қай жылы құрылған? (1960 ж.)
3. «Жас тұлпар» ұйымы құрылған қаланы ата (Мәскеу).
4. «Жас тұлпар» ұйымының негізін кім қалады? (Мұрат Әуезов).
5. «Жас тұлпар» ұйымы Қарағанды қаласында қандай атпен іс жүргізді? (Жас қазақ).
6. «Жас қазақ» ұйымының негізгі мақсаты қандай болды? (ұлт санасын ояту және сақтау).
7. «Жас тұлпар» ұйымының басшылығымен құрылған ансамблдерді ата (Гүлдер, Дос-Мұқасан, Айгүл).
8. О.Сүлейменовтың 1975 жылы дүниеге келген еңбегі (Аз и Я).
9. «Аз и Я» кітабында талқыланған шығарма атауы (Игорь жасағы туралы дастан).
10. Неліктен «Аз и Я» кітабына тыйым салынды? (кітапта жазылған пікірлер дұрыс емес деп бағаланды).
11. Целиноград оқиғалары қай жылдары болып өтті? (1979 ж.).
12. Целиноград қаласында қай ұлт автономиясын құру жоспарланды? (неміс).
13. Целиноград қаласының қазіргі атауы (Астана).
14. Неміс автономиясының орталығы болады деп жоспарланған қала (Ерейментау).

3. Жаңа тақырып мазмұны: Соғыстан кейінгі жылдарда Қазақстанда мәдениеттің материалдық базасы әлі нашар еді. Тек 50-жылдары мәдениетті дамыту ісі алға жылжи бастады.

1946 жылы Қазақ КСР Ғылым Академиясы құрылды. Оның бірінші президенті болып Қ.И.Сәтпаев сайланды. Академия құрамында С.Вавилов, И.Бардин, А.Панкратов, Ә.Марғұлан секілді атақты ғалымдар болды. 1950-1965 жж. Республикадағы ғылыми зерттеу институттарының филиалдары мен бөлімшелерінің саны көбейді және сол жылдары бірқатар ірі ғылыми еңбектер пайда болды.

Соғыстан кейінгі бес жылдықтарда әдебиет саласында М.Әуезовтың «Абай» романы, «Абай жолы» эпопеясы, Ғ.Мүсіреповтың «Оянған өлке», С.Мұқановтың «Сырдария», «Өмір мектебі», Ғ.Мұстафиннің «Миллионер» повесті, «Қарағанды», «Дауылдан кейін» романдары, Ә.Тәжібаевтың «Шайтан», И.Шуховтың «Тың игерушілер» атты еңбектері және т.б. көптеген керемет шығармалар пайда болды.

Соғыстан кейінгі жылдары қазақ өнері даму қарқынын басынан өткізді. 1952 жылы В.Голубович М.Әуезовтың «Абай» драмасын сахна төріне шығарды. 1946 жылы М.Төлебаев «Біржан-Сара» операсын қойды және осы опера авторлары Мемлекеттік сыйлық иегері атанды. Бұл жылдары әншілер Е.Серкебаев, К.Байсейітова, К.Кенжетаев, В.Ивановтар өз өнерлерімен елге танылды.

Суретшілер Қ.Телжанов «Жамал», «Атажұрт», С.Мәмбеев «Тауда», «Киіз үй жанында», М.Кенбаев «Сұхбат» атты еңбектерін дүниеге әкелді.

Видео-үзіліс: Үш топқа «Ғылым», «Әдебиет», «Өнер» тақырыптарында постер дайындауды тапсырамын. Постерлерді дайындауда оқулықтан пайдалануды ұсынамын.

Оқулықпен жұмыс: Оқулықтан пайдаланып соғыстан кейінгі жылдары КСРО-дағы ең жоғары сыйлықтарға ие болған мәдениет саласы мүшелерін анықтаңдар.

Сыйлық атауы	Иегері	Не үшін?
Ленин сыйлығы	Қ.И.Сәтпаев басшылығындағы бір топ ғалымдар	Минералды кен орындарының табиғатта таралу заңдылықтарын ашқаны үшін
	М.Әуезов	«Абай жолы» эпопеясы үшін
КСРО Мемлекеттік сыйлығы	М.Әуезов	«Абай» романы үшін
	В.Голубович	«Абай» драмасы үшін
	М.Төлебаев басшылығындағы бір топ өнерпаздар	«Біржан-Сара» операсы үшін
	Қ.Қожамияров	«Ризвангүл» симфон. поэмасы үшін

Жаңа тақырып бойынша тест сұрақтарын беремін:

1. Қазақ КСР ҒА ашылған жыл:
А) 1945 Б) 1946 С) 1947 Д) 1948
2. Ғ.Мүсіреповтың романы:
А) Оянған өлке Б) Сырдария С) Абай Д) Миллионер
3. «Тың игерушілер» еңбегінің авторы:
А) А.Ананев Б) Ғ.Мұстафин С) И.Шухов Д) Ә.Тәжібаев
4. «Біржан-Сара» операсының композиторы:
А) А.Ненашев Б) В.Голубович
С) М.Төлебаев Д) В.Иванов
5. Қ.Телжанов салған сурет:
А) Тауда Б) Сұхбат С) Кийіз үй жанында Д) Жамал.

«Шындық па, жалған ба?» ойыны. Ойын шарты бойынша әр топ қатысушылары бір-бірлеріне үш сұрақтан қояды. Олардың ішінде біреуі дұрыс, екеуі қате немесе екеуі дұрыс біреуі қате болуы керек. Қарсы топ оқушылары шындық және жалғанды анықтаулары керек.

Сабақты пысықтау: Жаңа тақырыпты **«Автобус аялдамасы»** ойыны арқылы пысықтаймын.

III Қорытынды. Бағалау: оқушыларды бағалауда «Бағалау парақшаларынан» пайдаланамын.

1. **Рефлекция:** «Бес саусақ».
2. **Үйге:** Жаңа тақырып бойынша дайындалып келу. Тест сұрақтарын дайындау.

**Оңтүстік Қазақстан облысы,
Түркістан қаласы.**

«ЭКСПО-2017: МӨҢГІЛІК ЕЛ ҚҰНДЫЛЫҚТАРЫ» АТТЫ РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ ЖОБАЛАРДЫҢ МАТЕРИАЛДАРЫ ЖИНАҒЫ

Астана, 2017

Басанов Аззамжан Тахиржанович
ОҚО, Түркістан қаласы, Қос-қорған ауылы «Қос-қорған» жалпы орта мектебінің
тарих пәні мұғалімі, ғылым магистрі

СЫР БОЙЫНДАҒЫ ОРТАҒАСЫРЛЫҚ ҚАЛАЛАР ТАРИХЫ ЗЕРТТЕЛУІНІҢ АЛҒАШҚЫ КЕЗЕҢІ

Оңтүстік Қазақстанның Сыр өңірін зерттеудің алғашқы кезеңі XIX ғасырдың екінші жартысында басталды. XIX ғасырдың 60-жылдары ортасына қарай Оңтүстік Қазақстанды Ресей империясының құрамына қосу аяқталды. Патша өкіметінің Сібір мен Сырдария шептерін қосу саясатын іске асыруының нәтижесінде - 1864 жылы Әулиеата, Созақ, Шолаққорған, Ақмешіт, Түркістан, Шымкент және 1865 жылы Ташкент, Ұржар, Ходжент, Жизақ қалалары Ресей патшалығының қол астына өтті.

Оңтүстік Қазақстан өңірі Ресейге қосылғаннан бастап ғылыми ұйымдар тарапынан осы өңірде орналасқантарихи-мәдени ескерткіштерге қызығушылық пайда болды. 1865-1866 жылдар аралығында Түркістан қаласында болған Уфалық судья М.Бекчурин Ахмет Ясауи кесенесін суреттеп жазып, оның жанына жерленген тұлғалар туралы мынандай құнды деректер қалдырды: «На дворе мечети Азрета, на особом месте, есть отдельное небольшое круглое здание с куполом покрытое с изразцовой мозаикой (мавзолей Рабиа Султан-Бегум)... Кроме могилы Рабиа Султан-Бегум, находятся тут могилы некоторых киргизских султанов Средной и Малой орды, между прочим, известного Аблай хана и всех предков Абулхаира, которые властвовали в Туркестане, и царевича неизвестной страны Баба-Самуд-Юлбарс-Аты.

Над одними из этих могил воздвигнуты памятники, а на других просто паложены мраморные камни различной формы и величины, на которых высечены прекрасным арабским шрифтом имена усопших, но года кончины их не обозначены» [1.64-65].

1866 жылы Сауран, Яссы (Түркістан), Қарнақ және Испиджап қалаларының орнында географ А.К.Гейнс болып, Сауран мұнараларын суреттеп жазды. Сонымен қатар, ол Сауран қаласының орнына шағын қазба жұмыстарын жүргізді. Осы жылы Сауран мұнараларын М.К.Приоров суретке түсіріп, «Түркістан альбомына» жариялады [2.269].

1866 жылы Сауран қалашығында белгілі орыс шығыстанушысы П.И.Пашино болып, өзінің «Туркестанский край в 1866 году. Путевые заметки» атты еңбегінде қала жайлы біраз деректер қалдырған. Ол қаланы қоршап тұрған қамалдың кесектен қаланғанына көңіл аударып, оның ішінде орналасқанекі мұнараны суреттеп жазған, сонымен қатар, ол өз еңбегінде Түркістандағы Ахмет Ясауи кесенесіне қысқаша сипаттама беріп өткен [3.44].

1867 жылы П.И.Лерх Императорлық Археологиялық Комиссияның тапсырмасы бойынша Сырдарияның төменгі және орта ағысы бойынша орналасқан ежелгі қалаларды зерттеу мақсатында Янгикент, Жент, Сауран, Түркістан, Сығанақ қалаларында және Міртөбе бекінісінде болды. Оренбург генерал-губернаторының адъютанты М.К.Приоровпен бірге Лерх археология саласы үшін маңызды жерлерде болып, 1867 жылдың аяғында Орыс Императорлық Географиялық қоғамының жалпы жиналысында өзінің Орта Азияға жасаған сапарының нәтижелері жайлы баяндама жасады [4.57].

П.И.Лерх Жанкент қаласы жайлы көптеген құнды деректер қалдырды. П.И.Лерхтың айтуынша, Янгикент немесе Жанкент жайлы ең алғаш деректер

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі Ғылым комитетінің Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институтымен және "Мемлекет тарихы институты" мемлекеттік мекемесімен шығармашылық байланыста шығарылады

ҚАЗАҚ ТАРИХЫ

ғылыми-әдістемелік журнал

№4 (181), 2020

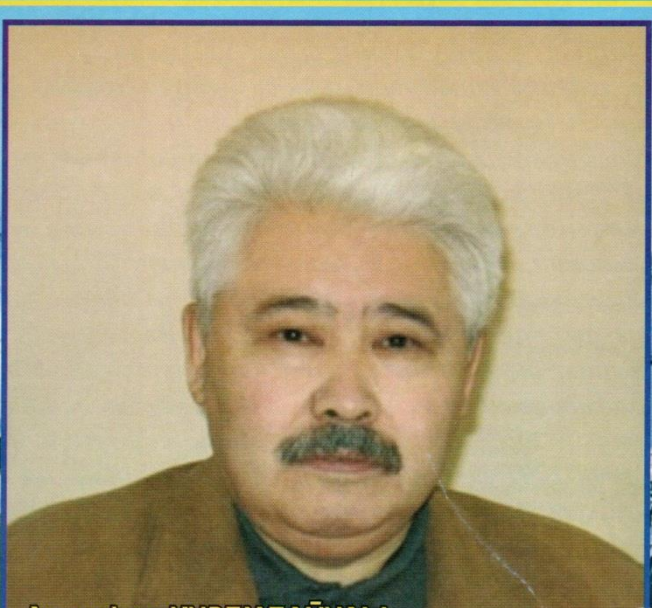

Аманжол КҮЗЕМБАЙҰЛЫ,
тарих ғылымдарының докторы, профессор, екі мәрте «ЖОО-ның үздік оқытушысы», «Қазақстан ғылымын дамытуға сіңірген еңбегі үшін» төсбелгісінің, «Білім саласының дамуына қосқан үлесі үшін» А.Байтұрсыновтың алтын медалінің иегері

E-mail: kaztar62@mail.ru Тел: 8 (727) 249-27-93 Біздің сайт: Kaztar.kz

ҚАЗАҚ ХАНДЫҒЫНЫҢ РЕСЕЙ ИМПЕРИЯСЫНА ҚОСЫЛУЫ

Аззамжан БАСАНОВ
«Қос-қорған» жалпы орта мектебі тарих пәні мұғалімі

Ұзақ мерзімді жоспар бөлімі: 7.1 В XYIII ғасырдағы Қазақ хандығы.	
Тақырыбы:	**Қазақ хандығының Ресей империясына қосылуының басталуы**
Сабақтың оқу мақсаты	7.3.1.2 - Қазақ хандығының ішкі саяси жағдайын талдау; 7.3.2.2 - Қазақ хандығының сыртқы саясатының нәтижелерін анықтау.
Сабақ мақсаттары	**Барлық оқушылар:** Қазақ хандығының ішкі саяси жағдайын талдап, сыртқы саясатының нәтижелерін анықтай алады; **Басым оқушылар:** кескін картадан Кіші жүз территориясын анықтап, нақты сұрақ құрастырып, жауаптарын талдай алады; **Кейбір оқушылар:** тақырып бойынша тарихи фактілермен жұмыс жасай алады.
Тілдік мақсат	«Кіші жүздің Ресейге қосылуы» бейнебаянын тамашалау арқылы Кіші жүздің Ресейге қосылу тарихымен танысады; «Джигсо» әдісі арқылы оқушылар Қазақ хандығының XYIII ғасырдағы ішкі саяси жағдайы мен Ресей бодандығын қабылдау барысын талдайды; Кескін картамен жұмыс жүргізіп және кесте толтырғанда Кіші жүздің территориясы мен тақырыптағы негізгі тарихи фактілерді анықтайды. **Пәнге қатысты термин сөздер:** империя, отар, отаршылдық, грамота, елшілік, келіссөз, бодан, одақ, дипломатия, старшын, оппозиция, аманат, помещик. **Диалогқа арналған:** Кіші жүздің Ресейге қосылу себептері... Әбілқайыр Ресейге елшілік жіберуде бірнеше мақсатты көздеді, себебі... А.Тевкелевке Кіші жүз территориясында дипломатиялық жұмыспен бір қатар басқа да миссиялар жүктелді, себебі...
Бағалау критерийлері	XYIII ғасырдың бас кезіндегі Қазақ хандығының ішкі саяси жағдайын талдайды; Әбілқайыр хан тұсындағы Қазақ хандығының сыртқы саясатының нәтижелерін анықтайды.
Дағдылары	Талдау.
Құндылықтарды дарыту	«Мәңгілік ел» идеясының «Қоғамымыздағы ұлттық бірлік, бейбітшілік пен келісім» құндылығы аясында оқушыларды қазақстандық патриотизм, ынтымақтастық пен келісімге тәрбиелеу, достық қарым-қатынастарын дамытуға баулу.
Пәнар. байланыс	География, дүниежүзі тарихы, құқықтану.
Бастапқы білім	6-сыныптың Қазақстан тарихы сабағынан қазақ-орыс қарым-қатынастарының Хақназар хан мен Тәуекел хан тұсындағы дамуымен және де I Петрдің Шығыс елдеріне бағытталған саясатымен байланыстыра алады.

Сабақ барысы

Жоспар кезең	**Сабақтағы жоспарланған іс-әрекет**	**Ресурстар**
Сабақтың басы **4 минут** **5 минут.**	1.Мұғалімнің кіріспе сөзі (Сабаққа психологиялық көңіл-күй). 2.Үй жұмысын тексеру (сұрақ қою, бақылау, өзін-өзі тексеру). **Мақсаты:** оқу материалының игерілу деңгейін тексеру, проблемаларды анықтау және оларды түзету. **3. Сыныпты топқа бөлу.** «Жылдам сұрақ» әдісін пайдалана отырып, оқушылар үш топқа бөлінеді. Оқушылардың берген жауаптары негізінде сынып төмендегідей үш топқа бөлінеді: **1-топ: «Елшілік»; 2-топ: «Дипломатия»; 3-топ: «Оппозиция».**	Интерактив тақта Сұрақтар
Сабақтың ортасы **6 минут** **10 минут** **8 минут**	**Жаңа тақырып бойынша «Кіші жүздің Ресейге қосылуы» атты бейнебаян көрсету.** Әбілқайыр хан не себепті Ресей патшалығына елшілік жіберді деп ойлайсыңдар? Ресей мемлекетінің Кіші жүз территориясын өз бодандығына алудағы мақсаты қандай болды деп есептейсіңдер? Қазақ жеріне Ресей елшілігі қандай тапсырмамен келгенін айтып беріңдер? **Т/Ж: Оқушылар «Джигсо» әдісі арқылы төмендегі берілген тапсырмалар бойынша постер қорғайды: 1-топ:** XYIII ғасырдың бас кезіндегі Қазақ хандығының ішкі саяси жағдайы қандай болғанын анықтаңдар; **2-топ:** А.Тевкелев бастаған елшіліктің Кіші жүз территориясында жүргізген іс-әрекетін сипаттаңдар; **3-топ:** Әбілқайыр хан бастаған Кіші жүз қазақтарының Ресейдің қол астына өту себептерін талқылаңдар. **Дескриптор:** Аталған тапсырмалар орындалады. **Ж/Ж:** Оқушыларға Қазақстанның кескін картасы беріледі және оқушылар осы картаға Кіші жүз территориясын түсіріп, осы картаның оң жақ жоғары бұрышына тақырып бойынша бір сұрақ жазып, жұбымен бөліседі. Жұбы алдымен сұраққа жауап беріп, кескін картаға Кіші жүз территориясының дұрыс, не бұрыс түсірілгенін тексеріп, анықтайды. Жұбымен Кіші жүз территориясын және берілген сұрақтарды талдайды. **Дескриптор:** -оқушылар Кіші жүз территориясын картаға дұрыс түсіреді; -тақырып бойынша қойылған сұрақтарға дұрыс жауап береді.	Бейнебаян https://youtu.be/jQqMakOL6bl З.Е.Қабылдинов, Ж.Н.Қалиева, А.Т.Бейсембаева «Қазақстан тарихы (XYIII-XIX ғасырлар)», 8(7)-сыныбына арналған оқулық, Алматы, «Атамұра», 2018 Кескін карта.